

תחרות כתיבה- נושא שמיטה

מגישה: טליה סימפסון

מורה מלווה: אירית בירנבאום

בי"ס: אולפנת דרכי נועם

תאריך הגשה: 2022\2\2 א' אדר א'

סיפורה של שמיטה

באותו יום מחברת הציורים שלי הייתה מלאה בקווים חפוזים. הקווים התפתלו בכיוונים שונים בדומה למחשבותי המתרוצצות, למעלה, קדימה שמאלה ושוב אחורה לנקודת ההתחלה. ולפני שהבנתי מה קורה הקווים הפכו לפנימי. התנשמתי. סגרתי את המחברת בטרם מישהו יראה. הרמתי את מבטי אל יושבי האוטובוס בכדי לוודא שאף אחד לא ראה. שתי בחורות דיברו בקול בספסל מאחורי, אישה עם תינוק ישבה כמה ספסלים לפניי, איש מבוגר ישב בקדמת האוטובוס וקילף תפוז, אישה אחת ניסתה לשווא לתפוס את נכדיה המתרוצצים במעבר, ומעל כל זה עלה קול מהספסל האחורי בו ישבו חבורת נערים אשר-לצערי-חלקו איתי ספסל לימודים.

אף אחד לא הסתכל לכיווני. שחררתי נשימה שלא ידעתי שעצרתי. אני לא יודע למה ציירתי אותה. עצם העובדה שפנייה מצויירות שם גורות לי להרגיש פגיע. כאילו מבט חטוף אחד וכולם יוכלו לדעת מה עובר עלי. הם לא יודעים. אף אחד לא יודע- שכנתי את עצמי. אף אחד לא יודע. אף אחד לא- הרמתי שוב את המבט כדי להיות בטוח. אחת הבחורות הסתכלה לכיווני כאילו קוראת אותי, או כאילו שכחתי להסתרק. לכל מקרה שלא יהיה העברתי יד בשערי בגוון בלונדיני מלוכלך וחזרתי למחברת. לא פתחתי אותה. רק הסתכלתי על הכריכה השחורה.

החזרתי את האוזניות וניסיתי להשקיט את מחשבותי הסוערות. המוסיקה הרמה העלימה את רעשי הרקע אבל לא העניקה לי את השקט המיוחל. מחשבות במגוון סוגים ונושאים עלו בראשי אך רק אחת ניקרה בי שוב ושוב. ודווקא אותה אחת שאני לא רוצה לחשוב כאן.

עד שהאוטובוס הגיע לתחנה שלי כבר עברתי כמעט על כל פלייליסט השירים. האוטובוס נעצר בחריקת צמיגים ואני תליתי את התיק על כתפי וירדתי.

ריח מעופש של בניינים צפופים מידי הגיע לאפי. לקחתי עוד נשימה כזו, אחרי הכול זה ריח של בית. הרחוב היה צפוף ומלוכלך, אבל כך היה תמיד. שהייתי צעיר יותר אמרתי שככה בנו אותו- מלוכלך. אמא אמרה לי שאלה האנשים שמלכלכים אותו. ומאז זה לא נראה שאותם אנשים השתנו יותר מידי...

הבית בקומה השנייה היה קטן, חנוק, אבל גם חמים ובטוח. הדלת הראשונה במסדרון הייתה חדר. הנחתי את התיק בפניה וחלצתי את נעלי. המחברת הנחתי על השולחן בין דפים וסקיצות של ציורים שהתחלתי. הקצבתי לעצמי שלוש נשימות לפני שלבשתי חיוך ופסעתי לחדר השני במסדרון.

חדרה של אלינור עוצב בפשטות, אבל היה בו משהו מעורר יראה. האופן שבו החדר היה מסודר תמיד, ובאיך אור היום נשפך מן החלון והסתנן בוויילון הדק, יצרו אווירה של משהו קסום שאינו במקומו.

אלינור ישבה במיטתה, כמעט נבלעת בין השמיכות וידיה אוחזות ספר. שיערה הבלונדיני נשפך סביבה בגלים בהירים. אנשים הרבו להגיד כמה שנינו דומים, אך היה ברור שהיא היפה מבנינו.

התיישבתי על קצה מיטתה. "היי אלי" אמרתי. אלינור הרימה את מבטה מהספר שקראה וחייכה כאילו זו הפעם הראשונה שאני כאן.

"איך את מרגישה?" שאלתי.

"אני בסדר" אמרה במשיכת כתפיים, "אבל ממש משעמם כאן" הוסיפה.

"ואפילו סיפוריה של קייטי לא הפיגו את השעמום?" שאלתי בהקנטה והנדתי בראשי אל הספר שאלינור קראה כבר עשרות פעמים.

"רק לידיעתך, הם מאוד מעניינים" היא התגוננה והוסיפה "אבל אני מכירה כבר את כל הסיפורים בעל פה".

"אם כך, אני מניח שטוב שאני כאן" אמרתי וחייכתי כמו איזה גיבור על.

אלינור הזדקפה בישיבתה וכאילו הכינה עצמה לבאות.

ואז מגיע השלב כבכול יום-אני מספר, היא מקשיבה. אחר כך היא מספרת ואני מקשיב.

אנחנו ממציאים סיפורים והרפתקאות על ארצות רחוקות ויצורים קסומים, על נסיכים ונסיכות, דרקונים ואבירים. אנו מפליגים על כנפי הדמיון רחוק מהמציאות.

ישבנו שם שנינו, לפעמים מדברים, לפעמים צוחקים, לפעמים פשוט שותקים. אני לא יודע כמה זמן עבר עד שאלינור נרדמה. הסתכלתי עליה רגע ואז יצאתי מהחדר בשקט וסגרתי את הדלת.

חזרתי לחדרי והחזרתי את האוזניות. לרגע חייכתי כשחשבתי איך אימי טוענת שאני מכור למוסיקה. אולי היא צודקת. בין כה וכה זה לא שיש לי עם מי לדבר בזמן שאני עושה מטלות בית. כך בחסות המוסיקה הלכתי לסלון והתחלתי לסדר לפני שאימי תחזור מהעבודה.

כשהסלון והמטבח היו מסודרים, הצצתי בשעון. אמא מאחרת. וזה משאיר אותי עם המשימה השנואה עלי ביותר.

נכנסתי למטבח והתחלתי להכין ארוחת ערב.

פעם אמא שלי ניסתה ללמד אותי להכין חביתה. אבל לא משנה כמה ניסיתי, לא הצלחתי להפוך אותה כמו שצריך. בכל פעם היא נקרעה או התקפלה, עד שהכרזתי שאני לא מכין יותר חביתות. ואז אלי ניסתה ללמד אותי להכין פסטה, וההצלחה לא הייתה יתרה במיוחד... אף פעם לא הבנתי איך יודעים אם הפסטה מוכנה, ושלא לדבר בכלל על להכין רוטב.

ובכל זאת מצאתי את עצמי עומד במטבח ומרתיח מים לפסטה. ובלי כל תכלית מסוימת עמדתי ובהיתי במים.

רגע לפני שהכנסתי את הפסטה, דלת הבית נפתחה ואמא פסעה פנימה.

ראיתי את התשישות שלה שסרקה את הבית. וראיתי גם שהבינה את ההשלכות לכך שאני מכין אוכל. היא הצטרפה אלי למטבח ובדממה הוציאה קרש חיתוך והחלה לקצוץ בצל.

"למה חזרת מאוחר?" שאלתי בזמן שהכנסתי את הפסטה לסיר המים. לא מתוך חטטנות. סתם סקרנות.

"קיבלנו את התוצאות של הבדיקה האחרונה שלה" היא ענתה מבלי להסיר את מבטה מהבצל.

"היא תהיה בסדר?" שאלתי. וכנראה לא הסוואתי טוב את החשש כי אמא הסתכלה עלי ואמרה: "בטח שהיא תהיה בסדר, אתה לא צריך לדאוג לה"

"אני לא דואג" מלמלתי וחזרתי לבהות בסיר הפסטה. מזווית העין ראיתי שאמא בוחנת אותי לפני שהוציאה סיר קטן והחלה מטגנת את הבצל הקצוץ.

"היא עומדת לעבור בסוף השבוע טיפול" היא אמרה.

"אוקי" אמרתי בלי לחשוב יותר מידי "אני אהיה שם".

שתיקה קצרה עלתה מכיוון אימי לפני שאמרה "האמת שחשבתני שאולי הפעם אני אהיה שם איתה".

"מה זאת אומרת?" לא הבנתי- או אולי לא רציתי להבין- לאן היא חותרת בדבריה.

"זוכר את סבא יורם?" היא שאלה וחתכה עגבניות.

"נראה לי" עניתי. פעם אחרונה שראיתי אותו הייתי ילד קטן ומבולבל, שלא מבין למה אמא ואבא לא גרים ביחד יותר.

"אז סיכמתי איתו שתהיה אצלו" היא אמרה בלי להסתכל עלי.

אצל סבא יורם? למה אצלו? ומה פתאום שאלונו תעבור טיפול בלעדי? ולמה עכשיו? ומי יעניין את אלי בזמן הטיפול? מי יצחיק אותה? יסיח את דעתה? מי יכול בכלל להבין??

רחש פצפוץ הבצל המיטגן מילא את השתיקה הצורמת.

"עומר" אמרה אמא "זה בסדר".

לא. זה לא בסדר. אני צריך היות שם איתה ולא להישלח לסבא כמו איזה ילד קטן. רציתי לצרוח.

אבל במקום לצרוח עזבתי את המטבח ונכנסתי אל חדרי.

כעסתי, אבל למרות הכעס ידעתי היטב שכשאמא מחליטה משהו גם איתני הטבע לא יזיזו אותה. וכך מתוך הכעס התחלתי לזרוק דברים אל תוך תיק. תיק לסופ"ש. כי מסתבר שפתאום אני נשלח לסבא.

למחרת בבוקר נסעתי אל סבא. סבא יורם. אמא לא אמרה לי למה דווקא אליו אבל למעשה נמנעתי מלדבר עם אמא יותר מהנצרך. עליתי על אוטובוס עד לתחנת הרכבת ומשם נסעתי אל ביתו של סבא יורם בדרום.

מרחבים פתוחים קיבלו את פני כשהגעתי לדרום. שטחים ומרחבים גדולים וצבעוניים, שגרמו לי לבהות בנוף כמו ילד קטן.

בדקתי כמה פעמים שהגעתי למקום הנכון לפני שדפקתי על דלתו של סבא יורם.

איש מבוגר נמוך קומה פתח לי את הדלת. חיוך חביב הוסיף קמטים לפניו כששאל "עומר?"

יותר מכל רציתי להגיד לו שזו טעות. שבכלל לא קוראים לי עומר, ושאני כאן במקרה. רציתי להסתובב לאחור ולחזור הביתה. רציתי ללכת- לא יודע לאן.

אבל משהו בי פלט "כן. היי". רגע מביך עמד באוויר ולווה בחיוכים מאולצים. "אני יורם" הוא הציג את עצמו והחווה בידו שאכנס אל הבית.

הבית בפנים היה יפה. אומנם קצת זקן אבל בהחלט נראה מעוצב. אבל מה שבאמת הרשים היה הנוף הנשקף. כרי דשא נרחבים וחורשות של עצים נפרשו אל האופק. ידעתי שהוא חקלאי אבל לא חשבתי שמטע העצים קרוב כל כך.

הוא כנראה ראה את התפעלותי מהנוף כי אמר "אם אתה רוצה אתה יכול לעבוד איתי במטע".

לא ממש ידעתי מה לענות, ולכן שתקתי. סבא פירש את השתיקה כשלילה. "חבל, אבל מילא, הפסד שלך. בוא אני אראה לך איפה תישן"

הוא הוביל אותי במעלה גרם מדרגות צר אל הקומה השנייה. הוא פתח דלת אל חדר אפלולי ומאובק. חפצים ישנים הונחו שם בתפזורת ונראה שיישבו שם עד שיכירו בכך שתם זמנם.

"אני מקווה שאמא שלך אמרה לך" אמר סבא "שגם אריאל ודניאל יהיו פה".

אריאל ודניאל? מה? מה בדיוק קורה פה? למה זה נראה כאילו אמא שלו מנסה להעניש אותי על משהו שעשיתי? אריאל ודניאל? מה הקשר? ועל מה בדיוק נדבר? על זה שהם גרים עם אבא בעוד אני ואלי גרים עם אמא? על זה שהכרתי אותם למשך שש שנים ומאז הם זרים בשבילי? אריאל ודניאל? מה?

"לא, אמא לא אמרה לי" עניתי לסבא.

"טוב" אמר סבא וליטף את שערו הלבן "אולי זה בגלל שלא אמרתי לה" חיוך שובבי התנוסס על פניו "חשבתי שיהיה נחמד אם תיפגשו".

למה שיהיה לי נחמד לבלות סוף שבוע בחברת זרים??

"תודה" עניתי קצרות. בעיקר בשביל להיות לבד. סבא אכן יצא מהחדר והותיר אחריו שקט מוזר.

הנחתי את התיק על המיטה והסתכלתי למטה אל הנוף. אין מה להגיד. נוף החורשות באמת יפה. הסתכלתי על הנוף דקות ארוכות, ואחר כך חיפשתי מה לעשות. משלא מצאתי ירדתי למטה.

בטרם גמרתי לרדת במדרגות נשמעו דפיקות בדלת. סבא פתח את הדלת ובפתח עמדו שני בחורים. הנחתי שזה שיותר גבוה הוא אריאל. הוא סידר את השיער בצורה שיגלוש עד הכתפיים ולבש חולצה מכופתרת פתוחה מעל חולצה שחורה. עמידתו הייתה נינוחה ונראה היה שהרבה להיות בשמש על פי גוון עורו השזוף.

הנמוך יותר-דניאל- היה עם שיער קצוץ וחזות מסודרת יותר. את עיניו מסגרו משקפיים אך דרכם היה ניתן לראות את עיניו הירוקות כשל אלינור. חולצת טריקו עם ציור של פוקימון נלבשה יחד עם מכנסיים שחורים.

שני האחים התנהגו בטבעיות כאילו רק אני חש בהילת המבוכה הסמיכה שעוטפת את המקום.

"עומר" קרא סבא בראותו שירדתי "בוא תגיד שלום".

וואו. כמה שלא רציתי לעשות את זה. אבל זה לא שהייתה לי באמת ברירה. ה"איחוד המרגש" שלי עם אחים שלי הסתכם בנפנוף-הנהון-משיכת כתפיים-ומשהו שדומה ל"היי".

"יופי" קבע סבא "עכשיו אני בטוח שיש לכם הרבה על מה לדבר" הכריז ועזב את החדר.

"אז..." ניסיתי לשבור את השקט שהשתרר "מה שלום אבא?"

"הוא בסדר" ענה אריאל. ודניאל שאל אחריו "מה עם אמא ו...?"

"אלינור" עניתי "קוראים לה אלינור".

דניאל קימט את מצחו כאילו תוהה אם זהו אכן שמה. "כן... אלינור, מה איתן?"

"הן בסדר גמור" עניתי מהר, כאילו שהיא לא עוברת ממש ברגעים אלו טיפול. בלעדי.

"יופי" ענה אריאל בלי להתייחס יותר מידי. ניכר שתשומת לבו הייתה נתונה למשהו אחר.

"פעם אחרונה שנפגשנו עם אלינור היא הייתה תינוקת, נכון?" שאל דניאל

"נכון" הסכים אריאל "היא בטח גדולה עכשיו, בת כמה היא?"

"שלוש עשרה" עניתי קצרות, שלא ידברו עליה. הם לא מבינים.

"למה היא לא באה איתך לכאן?" שאל דניאל והטיב את משקפיו על אפו.

"ככה" עניתי לו בחדות ובילדותיות. החטטנות שלו עיצבנה אותי. אני לא רוצה לספר להם, לראות איך המצח שלהם מתכווץ והם מהנהנים כאילו הם מבינים. הם לא קשורים אליה ולא צריכים לדעת.

שניתי נושא.

"אז מה אתם עושים בשעות הפנאי?" שאלתי מהר. למה? למה שאני אשאל את זה? כאילו אין לי שום דבר אחר לשאול אותם.

"גיימינג" ענה דניאל בנימה מתלהבת מידי. "לא רוצה להשוויץ אבל אני בעצמי פיתחתי משחק יחד עם חבר. זה משחק ממש מטורף. אתה כאילו חייל ואז יש מפקדה שאתה צריך לחדור ויש לך..."

"אני לא עושה יותר מידי" קטע אותו אריאל "קצת גלישה, קצת חברים. וגם אילוף כלבים"

מי מאלף כלבים להנאתו בגיל 19?

לסיכומו של העניין- יש לי אח אחד חנון ואחד מוזר. יאיי.

שיחה צולעת ומאולצת נמשכה כמה דקות שבסופן יצאתי אל החורשה.

כשהמוזיקה באוזניי והמחברת הצוירים בידי ישבתי תחת עץ וציירת.

מסתבר שסבא היה בחוץ. הוא התקרב אלי ושאל "למה אתה לא בפנים עם האחים שלך?"

הורדתי את האוזניות ולא הסתכלתי על סבא. הוא התיישב לידי ושאל "מה קרה?"

לא ידעתי מה לענות.

"קדימה" שידל אותי סבא.

איכשהו נפלט לי "אני לא יודע, אני פשוט מרגיש שאני לא צריך להיות פה".

"אם כך, איפה אתה צריך להיות?" שאל סבא.

"עם אלי" עניתי בשקט והרגשתי דמעות שרוצות לצאת החוצה. נאבקתי בהן.
"אתה צריך לדעת לסמוך על אמא שלך" הוא אמר לי ברוך.
"אבל היא פשוט לא מכירה את אלי כמוני" אמרתי. סבא חייך למשמע האמירה
הכוללת הזו.

"וזו הפעם הראשונה שהיא בטיפול בלעדי" המשכתי, לא יודע למה, "תמיד
כשהיא מפחדת- אני מספר לה סיפורים ומרגיע אותה" הסתכלתי על העצים
המתנדנדים ברוח ולרגע הרגשתי כמוהם, מתנדנד לי ברוח. "אני יודע מה יצחיק
אותה, ומה היא אוהבת. ואמא שלי פשוט לא" דמעה סוררת זלגה לי על הלחי.
"תגיד. אתה יודע איזו שנה זו?" שאל סבא.

כמעט עניתי לו שאני פורק לו כאן את הלב וממש לא אכפת לי עכשיו איזו שנה
זו. אבל אמרתי לו את השנה הלועזית.

"לא" אמר סבא "השנה היא שנת שמיטה" הכריז.
"ו...?" לא הבנתי מה הקשר.

"בוא תעזור לי" במקום להסביר, הוא הקים אותי והביא לי פטיש. צעדנו עד
הגדר וסבא אמר "קדימה"

"קדימה מה?" שאלתי מתוסכל. סבא הניף פטיש משלו ושבר חלק בגדר.
"תורך" הכריז. רגע אחד השתוממתי. ואז הנפתי את הפטיש ושברתי גם חלק
בגדר. התפלאתי מתחושת השחרור שבפעולה.

"בשנת שמיטה" הסביר סבא "יש עניין לעשות פרצות בגדר, בכדי שאנשים יוכלו
להיכנס לחורשה".

הנפתי שוב את הפטיש והכיתי בגדר "אבל למה שתרצה לאפשר שייכנסו לך
לחורשה?" לא יכולתי שלא לשאול.

סבא הניח את הפטיש על האדמה ואמר "אחד הדברים שלמדתי מהשמיטה
הוא להרפות. אני יודע שיש מישהו למעלה שדואג לשדה שלי. וכך אני יודע אני
יכול להרפות. אני יודע שלא את הכול אני מבין אבל אני סומך על זה שיש
מישהו שידאג לי ולשדה שלי. כך וגם אתה", לא לגמרי הבנתי איך המשל תקף
לגבי, אבל סבא הסביר "יש לך אמא מקסימה שדואגת לאלינור. אתה לא צריך
לדאוג לה. זה בסדר, אתה יכול להרפות". הוא הניח יד על כתפי והסתכל אל
תוך עיניי כשחזר ואמר "זה בסדר, אתה יכול להרפות".

לקח לי רגע להבין את דבריו. "ועכשיו" אמר סבא "אני נכנס פנימה. ואתה-
תמשיך לעשות פרצות בגדר" הוא הסתכל בי במבט רציני ואמר "תן לאנשים
להיכנס לחורשה שלך".

הוא חתם את דבריו ונכנס אל הבית.

אחזתי את הפטיש חזק ולרגע שקלתי אם אני רוצה לעשות את זה. לתת לאנשים להיכנס לחורשה של זה אולי הדבר הכי מפחיד שאי פעם עשיתי. לספר לאנשים על אלי ועלי נשמע אפילו קשה עוד יותר מלהסתיר. ובאמת פחדתי ממה שיחשבו עלי. מה שידעו עלי. באמת פחדתי. פחדתי ממה שיחשבו על אלי, מאיך שיתייחסו אלינו. פחדתי לתת לאנשים לדעת.

אני לא יודע מה אותם אנשים שיהיו בחורשה שלי יעשו שם. אבל אולי כדאי לי לאפשר להם להיכנס. יכול להיות שזה יהיה מפחיד וקשה, אבל אני הכרתי עכשיו את התחושה של לשבור גדר. וזו הייתה חוויה משחררת. והלוואי שאוכל לחיות כך בתחושת השחרור הזאת, חשבת. והבנתי שהבחירה לא רחוקה ממני כל כך, היא ממש כאן, אני אוהז בה.

הבחירה בידי. אחזתי בפטיש עד שמפרקיי האצבעות שלי הלבינו. רגע אחרון של מחשבות חלף בראשי ואז הנפתי את הפטיש גבוה והטחתי אותו בגדר.

מכה אחר מכה פרצתי את הגדר, ובכל מכה גם משהו בי נשבר. וכך לצד גדר שבורה, ולאור בין הערביים, בין חורשת עצים, בלב מקום שהוא לא הבית שלי, ישבתי ובכיתי.

מתי שהוא בתהליך ההתבגרות שלי הבנתי שצריך להפסיק להיות ילד.

לא לצחוק מכל דבר כמו ילד קטן, לא להתרגש כמו ילד קטן, אבל בעיקר לא לבכות כמו ילד קטן. אני לא יודע למה, אבל באותו רגע ליד בגדר שבכיתי, הרגשתי בפעם הראשונה שאני לא ילד. הרגשתי איך כל הרגשות שדחקתי עד עכשיו צפים ונלחמים על מקומן. הם הכו בי בגלים של עצב ופחד, שמחה מהולה בחשש, חוסר אונים מעורבב עם ביטחון. הרגשתי פגיע. בלי גדר ובלי שום דבר שיגן עלי. רק אני והאמת שאני סוחר איתי.

חשבת על מה שסבא אמר. על השמיטה הזו. תמוה ככול שזה נראה, זה באמת נתן לי הרגשה טובה. אני לא יודע למה התחברתי לזה. אבל החלטתי שמאותו רגע אני משתנה.

אחרי שפרצתי את הגדר שלי, המשך הביקור אצל סבא עבר מהר. דיברתי הרבה עם אחים שלי, שהתגלו כנחמדים דווקא. סיפרתי להם על אלי ועל אמא. והם סיפרו לי על אבא שמסתבר שיוצא הרבה לעבוד מחוץ לעיר והם אצל סבא. שמענו ביחד שירים - אפשר להגיד שקצת כפיתי עליהם את החלק הזה... - וסיפרתי להם חלק מהסיפורים שאני ואלי המצאנו. ניסינו את משחק המחשב שדניאל וחבר שלו פיתחו, ואפילו הראיתי להם ציור שלה שציירתי באותו יום באוטובוס. הם וסבא לימדו אותי לנכש עשבים שוטים ולהשקות את הצמחים. וסבא אפילו הסביר לי עוד כמה ענייני שמיטה כשראה שיש לי עניין בזה. ולכמה רגעים באמת הרגשתי שפגשתי שם את האחים שלי, ולא סתם אנשים זרים.

אפשר להגיד הרבה דברים על אותו ביקור, אבל מה שבאמת השתנה היה
איפשהו אצלי. גיליתי את הטוב שבלשחרר ולהרפות. לדעת שיש מישהו שידאג
לי גם שאני לא כל הזמן על המשמר.

כשהגיע הזמן ללכת נפרדתי מסבא ומאחיי בחיבוקים והבטחתי לחזור לבקר
בקרב. אמרתי להם שאולי אפילו אלי תבוא איתי גם.

רגע לפני שעליתי לאוטובוס אמרתי לסבא "תודה שלימדת אותי להרפות"
ובחיוך הוספתי "ולהפוך חביתה".

סיכום תהליך הכתיבה:

כשהתחלתי לחפש חומר על שמיטה ידעתי שאני מחפשת הלכה שלא ידעתי. אחרי חיפושים ארוכים קראתי את ההלכה של פריצת הגדר והכנסת האנשים פנימה. וידעתי שזה מה שאני רוצה לכתוב עליו.

במהלך הכתיבה הבנתי יותר לעומק את מהותה הרעיונית של השמיטה. הבנתי איך אנחנו אמורים לסמוך על הקב"ה שידאג לנו ולשדה שלנו גם בזמן שאנחנו מרפים. והבנתי גם את היופי שבלפרוץ את הגדר ואת החומות שמקיפות אותנו ומרחיקות אותנו מאחרים.

שהחלטתי לכתוב סיפור קודם כל ניגשתי לבנות דמות. דמות שתהיה מסוגרת ומרוחקת על מנת שתוכל להתקרב דרך הבנת מהות השמיטה.

דמותו של עומר העסיקה אותי במשך תהליך הכתיבה, ואפשר לומר שעברתי יחד איתו תהליך אישי שלי. דרכו הבנתי את החשיבות של לשתף אנשים.